

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n liittokokous 2025

Aika: 24.5.2025 klo 10

Paikka: Pääkirjasto Metso, Pirkankatu 2, 33210 Tampere.
Kokoukseen on mahdollista osallistua myös etäyhteydellä.

ESITYSLISTA

1. KOKOUKSEN AVAUS

Tukiliiton puheenjohtaja avaa kokouksen.

2. KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

Asian esittely

Tukiliiton sääntöjen kohdan 10 mukaan:

Kokouskutsu on lähetettävä kullekin Tukiliiton jäsenelle kirjeitse tai sähköpostitse vähintään kolmekymmentä (30) vuorokautta ennen kokousta. Kokouskutsussa on mainittava käsiteltävät asiat.

Jäsenyhdistyksellä on oikeus lähettää liittokokoukseen

- yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa sataa (100) suoraa henkilöjäsentä kohti ja
- yksi (1) äänivaltainen edustaja kutakin alkavaa tuhatta (1000) alueellisen jäsenyhdistyksen jäsenyhdistyksiin kuuluvaa henkilöjäsentä kohti (tukipiirit).

Varsinaisten henkilöjäsenten lukumäärä määräytyy liittokokousvuoden ensimmäisen päivän mukaan. Kukin liittokokousedustaja saa edustaa vain yhtä yhdistystä ja kullakin

edustajalla on yksi (1) ääni. Rinnakkaisjäsenillä ei ole äänioikeutta.

Jäsenyhdistyksen nimeämällä liittokokousedustajalla on oltava valtakirja. Liittokokousedustajien on ilmoittauduttava ja jätettävä valtakirjat kokouskutsussa annettujen ohjeiden mukaisesti.

Kannatusjäsenellä, kunniapuheenjohtajalla ja kunniajäsenellä on liittokokouksessa puheoikeus, mutta ei äänioikeutta.

Liittohallituksen jäsenellä ja varajäsenellä, tilintarkastajalla ja varatilintarkastajalla sekä liittohallituksen kokousvirkillijoina määräämillä henkilöillä on aina puheoikeus.

Liittokokous voi sallia puhe- ja läsnäolo-oikeuden myös muille henkilöille.

Esitys Liittokokous toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi.

Kokouksessa todetaan suoritettujen valtakirjojen tarkastuksen perusteella

- liittokokousedustajien määrä ja
- käytettävissä oleva äänimäärä kokouksen alkaessa.

Päätös

3. KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

Asian esittely

Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteerit, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja 2–3 ääntenlaskennan valvojaa sähköisen äänestyksen valvojiksi.

3.1 Kokouksen puheenjohtajan valinta

Esitys: Valitaan kokouksen puheenjohtaja

3.2 Sihteerin valinta

Esitys: Valitaan kokouksen sihteerit.

3.3 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Esitys: Valitaan 2 pöytäkirjan tarkastajaa.

3.4 Ääntenlaskennan valvojien valinta

Esitys: Valitaan 2-3 ääntenlaskennan valvojaa.

Päätös

4. MENETTELYTAVOISTA SOPIMINEN

Asian esittely

Kokous päättää menettelytavoista. Menettelytavoilla tarkoitetaan muun muassa puheenvuorojen pyytämistapaa, puheenvuorojen kestoja, ehdotusten tekemisen tapaa. Menettelyohjeisiin on kirjattu myös osallistumisohteet kokoukseen.

[LIITE 1 Menettelyohjeet](#)

Esitys Liittokokous hyväksyy kokousedustajille lähetetyt menettelyohjeet.

Päätös

5. KOKOUKSEN ESITYSLISTAN HYVÄKSYMINE

Asian esittely

Päätetään liittokokouksen esityslistasta.

Esitys Liittokokous hyväksyy esityslistan.

Päätös

6. ESITELLÄÄN VUOSIKERTOMUS, TUOSLASKELMA JA TASE SEKÄ TILINTARKASTUSKERTOMUS VUODELTA 2024

Asian esittely

Tässä kohdassa esitellään vuosikertomus, tuloslaskelma ja tase sekä tilintarkastajan laatima tilintarkastuskertomus edelliseltä kalenterivuodelta.

[LIITE 2 Tilinpäätös sisältäen tuloslaskelma 1.1 – 31.12.2024 ja tase 31.12.2024](#)

[LIITE 3 Tilintarkastuskertomus](#)

[LIITE 4 Vuosikertomus 2024](#)

Esitys Liittokokous merkitsee tiedoksi vuosikertomuksen, tuloslaskelman ja taseen sekä tilintarkastuskertomuksen esittelyn.

Päätös

7. TULOSLASKELMAN JA TASEEN VAHVISTAMINEN SEKÄ VASTUUVAPAUESTA PÄÄTTÄMINEN

Asian esittely

Esityslistan liitteenä ovat tilinpäätös sisältäen tuloslaskelman ja taseen sekä tilintarkastuskertomus.

Sääntöjen mukaan liittokokouksessa päätetään tuloslaskelman ja vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

[LIITE 2 Tilinpäätös sisältäen tuloslaskelma 1.1 – 31.12.2024 ja tase 31.12.2024](#)

[LIITE 3 Tilintarkastuskertomus](#)

Esitys Liittokokous vahvistaa tuloslaskelman 1.1. – 31.12.2024 ja taseen 31.12.2024.

Liittokokous päättää kokousedustajan ehdotuksesta joko myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus liittohallitukselle ja muille tilivelvollisille vuodelta 2024

Päätös

8. SEURAAVAN VUODEN JÄSENMAKSUT

Asian esittely

Sääntöjen mukaan liiton jäsenyhdistyksen jäsenmaksu lasketaan kertomalla jäsenyhdistyksen jäsenmäärä liittokokouksen vuosittain vahvistamalla yksikköperusteella. Liittohallitus esittää, että vuonna 2026 jäsenmaksut pidetään samoina kuin vuonna 2025.

Esitys Vuonna 2026 jäsenmaksut ja yksikköperusteet ovat:

8.1 Jäsenyhdistyksen jäsenmaksun yksikköperuste:

- 15 euroa / jäsenyhdistyksen henkilöjäsen
- 0 euroa/ jäsenyhdistyksen yhdistysjäsen

- paikallisten yhdistysten muodostaman alueellisen jäsenyhdistyksen (eli tukipiirin) jäsenmaksu on 0 euroa.

8.2 Liiton kannatusjäsenen jäsenmaksu:

- 100 euroa yksityishenkilöltä ja
- 500 euroa oikeuskelpoiselta yhteisöltä tai säätiöltä.

Päätös

9.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO VUODELLE 2026

Asian esittely

Liittohallituksen esitys vuoden 2026 toimintasuunnitelmaksi ja talousarvioksi on esityslistan liitteenä.

[LIITE 5 Toimintasuunnitelma 2026](#)

[LIITE 6 Talousarvio 2026](#)

Esitys

Liittokokous hyväksyy esitetyt toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2026.

Päätös

10.

LIITTOHALLITUKSEN JÄSENTEN JA VARAJÄSENTEN VALITSEMINEN

Asian esittely

Tukiliiton sääntöjen 11 kohdan mukaan liittohallituksen muodostavat puheenjohtaja ja 16 jäsentä sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä.

Liittohallituksen varsinaisista jäsenistä vähintään seitsemän henkilön tulee olla kehitysvammaisia ihmisiä tai heidän läheisiään.

Liittohallituksen jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä toimikausi on kaksi kalenterivuotta.

Jäsenistä ja varajäsenistä on vuosittain erovuorossa puolet. Liittohallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsen ja varajäsen voivat toimia samassa tehtävässä yhtäjaksoisesti enintään kolme toimikautta.

Sääntöjen mukaan liittokokous valitsee liittohallituksen jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä jäsenyhdistysten 45 vuorokautta ennen liittokokousta esittämistä ehdokkaista.

Kausi jatkuu vuoden 2026 loppuun seuraavilla hallituksen jäsenillä:

<i>Varsinainen jäsen:</i>	<i>Varajäsen:</i>	<i>Alue:</i>
Merja Luiro	Mari Lukkari	Lappi
Harri Nieminen	Marja Vainio	Keski-Suomi
Mervi Virtanen	Jaakko Juntunen	Pohjois-Savo
Tero Lepola	Pieta Natunen	Pohjois-Karjala
Berit Perälä	Pia Lehto	Pohjalaiset
Heikki Suvilehto	Ulla Topi	Me Itse
Pia Kukkasniemi	Mari Lönnberg	Satakunta
Hannu Hyvättinen	Esko Käki	Kymi

Erovuorossa 2025 lopussa ovat kahden vuoden kauden täyttyessä seuraavat liittohallituksen nykyiset jäsenet:

<i>Varsinainen jäsen:</i>	<i>Varajäsen:</i>	<i>Alue:</i>
Leena Pekkanen	Marita Jurva	Etelä-Savo
Jenni Salakari	Kirsti Rämö	Varsinais-Suomi
Johanna Aaltonen	Pirjo Hartikainen	Uusimaa
Ritva Nevalainen	Jouni Kilpeläinen	Kainuu
Anne Toppari	Sini Lyly	Popoke
Irene Piipponen	Arvo Järvinen	Etelä-Häme
Vesa Tiilikka	Sirpa Lempiäinen	Helsinki
Päivi Korkeamäki	Leena Jokipakka	Pirkanmaa

Erovuorossa olevista seuraavia henkilöitä ei voida valita uudelleen samaan tehtävään: Leena Pekkanen ja Ritva Nevalainen

Tukipiireiltä saadut esitykset 2026-2027:

<i>Varsinainen jäsen:</i>	<i>Varajäsen:</i>	<i>Alue:</i>
Marita Jurva	Leena Pekkanen	Etelä-Savo
Jenni Salakari	Kirsti Kautto	Varsinais-Suomi
Johanna Aaltonen	Petri Virolainen	Uusimaa
Tapio Kähkönen	Ritva Nevalainen	Kainuu
Anne Toppari	Leena Jumisko	Popoke
Irene Piipponen	Tanja Koskinen	Etelä-Häme
Vesa Tiilikka	Sirpa Lempiäinen	Helsinki
Päivi Korkeamäki	Sari Tyrkkö	Pirkanmaa

Esitys Liittokokous valitsee asetettujen ehdokkaiden joukosta kahdeksan hallituksen jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet vuosiksi 2026–2027.

Päätös

11. TILINTARKASTAJAN VALITSEMINEN SEURAAVALLE VUODELLE

Asian esittely

Tukiliiton sääntöjen 14 kohdan mukaan tilintarkastajaksi ja varatilintarkaksi valitaan joko HT- tai KHT-tilintarkastaja tai vastaava tilintarkastusyhteisö.

Liittohallitus suosittaa valitsemaan tilintarkastusyhteisön (ei yksittäistä henkilöä/ tarkastajaa).

Vuonna 2025 tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö Moore Idman Oy.

Esitys Liittokokous valitsee tilintarkastusyhteisöksi Moore Idman Oy:n seuraavalle tilikaudelle 2026.

Päätös

12. JÄSENYHDISTYSTEN ESITTÄMÄT ASIAT

Liiton säännöissä on säännelty näin liittokokouksesta ja jäsenyhdistysten esittämistä asioista:

”Jäsenyhdistyksen, joka haluaa, että tietty asia käsitellään liittokokouksessa, on lähetettävä kirjallinen esitys asiasta liittohallitukselle helmikuun loppuun mennessä. Liittohallitus päättää, onko kyseessä liittokokouksen toimivaltaan kuuluva asia ja valmistelee asian liittokokousta varten.”

12.1. Pohjalaiset Kehitysvammaisten tukipiiri ry:n aloite liittokokoukselle

Mitä peruskoulun jälkeen?

Oppivelvollisuus laajennettiin 18 v ikään saakka 1.8.2021. Asuinpaikkakunnan tehtävänä on osoittaa kaikille peruskoulun päättävälle nuorille toisten asteen opiskelupaikka, jos nuori ei itse hakemalla pääsee mihinkään opiskelemaan. On useita alueita missä tämä ei toteudu. Miten Tukiliitto konkreettisesti valvoo, että jokainen kehitysvammainen pääsee toisen asteen koulutukseen? Miten tuetaan tukipiirien/ yhdistysten yhteistyötä kuntien kanssa?

Pohjalaiset Kehitysvammaisten Tukipiiri ry

Liittohallituksen vastaus liittokokousaloitteeseen:

Pohjalaiset tukipiiri kantaa huolta kehitysvammaisten nuorten toisen asteen opiskelupaikkojen saatavuudesta. Huoli on aiheellinen. Jatko-opiskelupaikkojen riittävydessä on ollut pitkään ongelmia.

Kehitysvammaisten Tukiliitto on tehnyt vaikuttamistyötä varmistaakseen, että jokainen kehitysvammainen nuori saa jatko-opiskelupaikan peruskoulun jälkeen. Valitettavasti konkreettisia mahdollisuuksia valvoa sitä, että jokainen kehitysvammainen nuori pääsee toisen asteen koulutukseen, ei ole. Teemme kuitenkin vaikuttamista yhteistyössä muiden vammaisjärjestöjen kanssa, kuten Vammaisfoorumin koulutustyöryhmän ja lapsityöryhmän kanssa valtakunnallisesti, vaikka meillä ei ole erityistä resurssia juuri koulutusasioihin.

AMEO:N eli ammatillisten erityisoppilaitosten kumppanuusverkoston puheenjohtajalle olemme vieneet viestiä muun muassa sopivien vaativan erityisen tuen (esim. Telma-opintojen) opiskelupaikkojen riittämättömyydestä. Aiheesta on käyty keskustelua myös Opetushallituksen edustajan kanssa. Lausunnossa hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta nostettiin esiin jatko-opintoihin liittyviä kysymyksiä. Lausunnossa korostettiin, että opintoihin pääsy tai niiden eteneminen voi estyä, jos oppilaitos ja hyvinvointialue ovat eri mieltä opiskelijan tarvitseman avustamisen vastuusta.

Tukipiirien ja yhdistysten yhteistyötä kuntien ja myös oppilaitosten kanssa voidaan tukea tuotetuilla materiaaleilla sekä nettisivujen tuki ja neuvot -osion tiedoilla. Kehitysvammaisten Tukiliitto on julkaissut aiheesta artikkelin "Juristi vastaa" Tukiviestissä 2/2023, joka on edelleen ajantasainen. Artikkelin käsittelee perusopetuksen päättäneiden kehitysvammaisten oppilaiden oikeuksia jatko-opintoihin. Sitä voidaan hyödyntää sekä yleisemmässä vaikuttamisessa että yksittäisissä asiakastapauksissa. Näihin asioihin saa myös neuvontaa Tukiliiton lakineuvonnasta. Lakineuvontamme avulla (joissain tilanteissa yhteistyössä yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa) on myös saatu joitain hyviä päätöksiä valvontaviranomaisilta liittyen kehitysvammaisten nuorten pääsyyn toisen asteen opintoihin.

Keskeinen kysymys perusopetuksen jälkeisten opintojen suorittamista koskevien oikeuksien toteutumisessa on riittävän avun ja tuen toteutuminen. Päivitämme nettisivuillemme tuki ja neuvot -osioon tietoa avun ja tuen aihepiiristä. Tukiliiton tuoreessa sosiaaliturvaoppaassa tarkastellaan jatko-opintoja ja oikeutta saada esim. henkilökohtainen avustaja vammaispalvelulain nojalla, jos ammatillisesta koulutuksesta annettu laki / oppilaitos ei turvaa riittävää avustamista. Olemme myös tehneet yhteistyötä toisen asteen tuen v. 2026 voimaan tulevan uudistuksen toimeenpanoon liittyen Opetushallituksen ja muiden vammaisjärjestöjen kanssa.

Liittohallituksen pohjaesitys liittokokoukselle asiassa:

Liittokokous merkitsee tiedoksi vastauksen ja suunnitellut toimenpiteet.

Päätös

12.2. Keski-Suomen Kehitysvammaisten Tuki ry:n aloite liittokokoukselle

Kokeiluehdotus: ”PikaJelppis” tiedon ensiapuun!

Elämme haastavia aikoja osin järjestöihin myös Tukiliittoon kohdistuvien STEA-tuki säästöjen vuoksi. Erityisesti yhdistykset ovat huolissaan laki- ja neuvontapalveluiden puolesta. Yhdistyksissä on kokemusosaamista ja kehitysvamma-asiantuntijuutta lähes kaikkeen kehitysvammaisten ja erityistä tukea tarvitsevien ihmisten arkisiin kysymyksiin ja ongelmiin. Kokemuspohjaista tietoa on hankittu vuosien saatossa, aina tilanteen mukaan ja sen mukaan on toimittu. Nyt on aika valjastaa vapaaehtoisten jäsenten osaamista jäsenten käyttöön, Tukiliiton käyttöön.

Tukiliitolle kokeilutoiminta on ollut tyypillistä, mm. opetus- ja erityisvälineiden hankintakeskus 1960 luvun alkupuolella oli sellainen. Olisiko Malike -toiminta saanut tästä alkupotkun. Jäsenten osaamisesta ja aktiivisuudesta hieno esimerkki on v. 1986 kehitysvammaisten oppivelvollisuuslaki. Oppivelvollisuuden puuhahenkilöinä olivat Keski-Suomen kehitysvammaisten tuki ry:n aktiivit Raija Janhonen, Maija K. Jaatinen ja Hannu Nieminen. He tekivät aloitteen eduskuntaan. Tukiliitto ei lähtenyt aloitteeseen mukaan, koska ei ollut oikea aika. Aika osoittautui oikeaksi ja oppivelvollisuuslaki saatiin voimaan kehitysvamma-aktiivien toiminnan avulla. Nyt tarvitsemme aktiivisia kehitysvamma-asiantuntijoita ja uusia ajatuksia toiminnan kehittämiseen.

Keski-Suomen Kehitysvammaisten Tuki ry ehdottaa, että Tukiliitto käynnistää vapaaehtoisten etsimisen ”PikaJelppis” – toimintaan. Uskomme, että jäsenistöllä on halu auttaa toistaan. PikaJelppis tarjoaa mahdollisuuden osallistua. Aihealueina mm. asuminen, hyvinvointialueiden toiminta, koulutus, neuvontapalvelut (laki) yms. ”PikaJelppiksen” yksi etu tai sovellus voisi olla kysytyimpien kysymysten kasaaminen Chat- vastaajaan.

Usein apua tarvitsevalle ihmiselle riittää, että saa jonkun kiinni, löytää tiedon, tai että joku kuuntelee ja auttaa tai ainakin ohjaa eteenpäin. ”PikaJelppis” ei ole sidottu virka-aikaan vaan auttamiseen silloin kun sen tarve on, kaupan päälle tulee vertaistuki. Tarvitaan malli yhteydenpitoon (esim. Aune-verkosto autisteilla), tarvitaan halukkaat vapaaehtoiset asiantuntijat, tarvitaan toiminta-alusta (puh. tai sähköposti tms.), koulutusta ja Tukiliiton operointi ”PikaJelppis” kokeilun käynnistämiseksi.

Jyväskylässä 28.2.2025

Keski-Suomen Kehitysvammaisten tuki ry:n hallitus

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Keski-Suomen Kehitysvammaisten Tuki ry nostaa aloitteessaan esille kaksi tärkeää asiaa: perheiden tarpeet saada tietoa tuesta ja palveluista sekä vapaaehtoistoiminnan merkityksen ja mahdollisuudet. Yhdistys ehdottaa, että Tukiliitto käynnistää ”PikaJelppis” – toiminnan, jossa vapaaehtoiset vertaisvanhemmat vastaavat kysymyksiin, joiden aihealueina voisi olla mm. asuminen, hyvinvointialueiden toiminta ja koulutus.

Tällä hetkellä liitossa vanhempien kokemustietoa ja -osaamista käytetään säännöllisesti mm. Harvinaiskeskus Norion, Tukiliiton perhetyön ja hanketoiminnan kehittämisessä, materiaalien tuottamisessa sekä esimerkiksi seminaarialustuksissa. Toiminnassa mukana olevat vanhemmat ovat usein myös sosiaali- tai terveystieteen ammattilaisia, joilla on osaamista yhdistää näitä eri näkökulmia. Vanhemmat ovat saaneet näistä tehtävistä palkkion, kuten muutkin asiantuntijat.

Aikaisemmin Tukiliiton perhetyössä on tehty joitakin vapaaehtoistoiminnan kokeiluita, mutta esteeksi on muodostunut kehitysvammaisten lasten vanhempien varsin kuormittunut elämäntilanne. Vuonna 2023 kokeiltiin vertaispuhelinta, johon palkattiin kaksi vertaisvanhempaa, mutta mittavasta mainostuksesta huolimatta puhelimeen ei tullut soittoja. Sen sijaan kokemusasiantuntijuuteen pohjaavat materiaalit Hyvä kysymys -alustalla, YouTubessa sekä podcastien muodossa ovat toimineet hyvin ja vanhemmat ovat kertoneet saaneensa näistä tukea oman elämänsä ratkaisuihin.

Tukiliiton toimintasuunnitelmaan 2026 on kirjoitettu vanhempien vertais- ja kokemustoiminnan kehittäminen. Tavoitteena on kouluttaa vanhempia, joilla on kiinnostusta jakaa omia kokemuksiaan ja osaamistaan muille vanhemmille, ammattilaisille ja mahdollisesti osallistua myös palveluiden kehittämiseen. Jos liiton perhetyöhön suunnatut resurssit säilyvät, vuonna 2026 tullaan järjestämään vanhemmille valtakunnallinen kokemustoimijakoulutus.

Vanhemmat kokemustoimijoina voivat toimia alueella Tukiliiton jäsenyhdistyksissä ja liittyä valtakunnalliseen kokemustoimijaverkoston <https://www.kokemusasiantuntijat.fi/>, jonka kautta on mahdollista saada tehtäviä alueellaan. Kun koulutus käynnistetään, kiinnostuneita yhdistyksiä ja yhdistystoimijoita pyydetään mukaan yhteistyöhön. Suunnitelmassa on, että koulutetut kokemustoimijat ovat jatkossa tärkeässä roolissa liiton toiminnan kehittäjinä: ensimmäinen tehtävä voisi hyvin olla ”PikaJelppis” -tyyppisen matalankynnyksen toiminnan suunnittelu, resurssien hankkiminen ja toiminnan toteuttamisessa mukana oleminen.

Liittohallituksen pohjaesitys liittokokoukselle asiassa:

Liittokokous merkitsee tiedoksi vastauksen ja suunnitellut toimenpiteet.

Päätös

13. ILMOITUSASIAT

a) **Selvitys aiempien vuosien aloitteista**

[LIITE 7](#) [Esityslistan liitteenä on lista aloitteista 2022 – 2024 ja selvitys niihin liittyvistä toimenpiteistä.](#)

14. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN